

CONFRONTATIES

Simone Atangana Bekono

CONFRONTATIES

Roman

LEBOWSKI PUBLISHERS

AMSTERDAM 2020

Deze uitgave kwam mede tot stand door bemiddeling van Wintertuin Literary Agency

© Simone Atangana Bekono, 2020
© Lebowski Publishers, Amsterdam 2020
Omslagontwerp: Dog and Pony, Amsterdam
Omslagbeeld: Pexels | Engin Akyurt
Auteursfoto: © Bianca Siermans
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 4243 8
ISBN 978 90 488 4244 5 (e-book)
NUR 301

www.lebowskipublishers.nl
www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Lebowski Publishers is een imprint van Overamstel uitgevers bv
Meld je aan voor de nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van de nieuwste boeken van Lebowski Publishers via www.lebowskipublishers.nl/nieuwsbrief

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

I am against all the major plots.
Deborah Levy, *Hot Milk*

I never said I was a gangsta but I will do ya
So Hallelujah, Hallelujah
One for the playas at the crib, drinking drinks
And two is for the sound, Hootie Hoo that I make
Outkast, 'Hootie Hoo'

Ik weet nog hoe we met z'n allen voor het hek stonden. Het was het einde van het schooljaar van groep zeven of acht. We hadden buiten gegymd op het veldje tussen de gymzaal en het terrein van het azc en waren op weg terug naar school. De juf liep een eindje verderop met andere kinderen, maar iemand van ons bleef staan om naar de man te kijken, en dus stopte de rest ook. De man was lang en dun en droeg een afgedragen winterjas die als een wolk om hem heen hing. Zijn smalle, zwarte gezicht leek te verdwijnen in de opstaande kraag. Hij stond naast de paal van de slagboom, in het gras.

Iemand gooidde het eerste muntje, ik denk dat het Sjoerd was, en het waren vooral de jongens die volgden. Ik stond met mijn gymtas in mijn hand te kijken naar mijn klasgenoten, hoe ze in de zakken van hun broeken en denim jacks graaiden.

‘Waarom doe je dat?’ vroeg Liliana aan Teun.

‘Hij heeft toch geld nodig?’ zei hij lachend. Niemand had meer dan een paar muntjes bij zich. Het was snel voorbij.

Terwijl de man vanachter het hek naar ons staaarde, lagen de munten fonkelend voor zijn voeten. Ik wilde niet dat hij ze opraapte. Ik weet nog dat ik dat heel belangrijk vond. Dat hij ze niet opraapte.

‘Pak dan! Pak dan!’ schreeuwden Sjoerd en Teun en de andere jongens en een paar van de meisjes. Ze lachten naar de man. De juf draaide zich om. Ze riep dat we de rest van de klas moesten volgen. Iedereen rende lachend naar haar toe. Liliana ook, nadat ze me wenkte.

‘Kom!’ riep ze, maar ik kwam niet.

Ik keek naar de man. Hij keek naar mij. We keken allebei niet naar de euromuntjes in het gras. Toen draaide de man zich om. Eerst draaide hij zijn hoofd en toen volgde zijn lichaam. Hij liep terug naar het azc.

De foto wordt gemaakt in een klein kamertje met grijze muren. Op een van de muren hangt een poster van een puisterige jongen, gefotografeerd van de voor- en zijkant. Ik moet tegen een andere muur gaan staan en zie, terwijl ik naar de puisterige jongen kijk, dat het een informatieve poster is: zo maak je een pasfoto van jeugddelinquenten. Voor- en zijkant. Ik draai me na het klikken van de camera naar links, laat het flitslicht mijn rechterwang raken.

De man sloft naar een bureau in de hoek van de kamer en downloadt de foto op het scherm van de computer. Een vermoede, trieste kop kijkt hem aan. Ben ik dat? wil ik vragen, want ik weet het niet zeker. Hij zegt iets over wat er met mijn informatie gaat gebeuren.

‘Het zou zo kunnen zijn dat we bij je vertrek nogmaals vingerafdrukken afnemen ter vergelijking.’

‘Ter vergelijking?’ vraag ik.

‘Gebeurt haast nooit.’

In een film die ik ooit zag, schroeyden twee bankrovers hun vingerafdrukken weg met een strijkijzer. Met bloedende vingers staken ze hun identiteitspapieren in brand, knipten hun paspoorten door. De bankrovers werden gespeeld door twee knappe Amerikaanse acteurs zonder littekens in hun gezicht. Ik ben geen knappe Amerikaanse acteur. Ik ben mezelf en heb wel littekens in mijn gezicht. Eén is oud en bruin, naast mijn neus, van die keer dat Miriam me per ongeluk brandde met de

stijltang. De andere is nieuw, een roze sikkeltje van mijn onderlip tot mijn kin.

‘Geef je ons toestemming je lichaam te fouilleren op verboden artikelen vóór het betreden van de instelling?’ vraagt de man. Het zwart op de vingertoppen van mijn wijsvingers wrijf ik tegen het zwart op de vingertoppen van mijn duimen, maar het gaat er niet af.

‘Ja.’

De man gaat weg en ik ben even alleen, lang genoeg om te beginnen met snikken, maar dan komt er een vrouw binnenlopen.

‘Ik ga je kort fouilleren,’ zegt ze. ‘Kom maar mee.’

We lopen naar een nieuwe ruimte, bijna badkamerachtig maar dan zoals in een horrorfilm: de lijn tussen de witte muurtegels is zwart van de schimmel, achter een laag muurtje klinkt een zuigend geluid. Slechte vibes, zou Liliana zeggen. Het stinkt hier naar latex en rot.

Eerst checkt ze mijn broek, shirt en trui, dan mijn haar. Ze trekt soms per ongeluk aan de klitten in mijn afro en zegt dan sorry. Ik moet me uitkleden. De kleren leg ik op een uitgeklapte klapstoel met een snee in het leer van de rugsteun. Schuimvulling probeert zich een weg naar buiten te wringen.

Ze mag in al mijn gaten kijken. Voorover, achterover, armen hoog of laag, ik kan ook een split, wil ik zeggen, maar dat hoeft niet. Ik ben het toch niet. Mijn ID is in beslag genomen. Ik heb er een roze sikkeltje op mijn kin bij die niet op mijn pasfoto staat. Een strijkijzer kan een deel van wie je bent wegbranden, doen verdwijnen. Een litteken doet iets heel anders. Wie kan zeggen of ik het echt ben? Misschien is er een tweede ik die nu zonder inkt en littekenloos naar school fietst in plaats van hier dit staat te doen. Het is 25 februari 2008 en er zijn twee Salomé's en ik ben er maar één van en misschien niet eens het originele exemplaar. Toen ik eindelijk veroordeeld werd en hiernaartoe werd verplaatst, zei Miriam: ‘Dit is niet bepaald *The Cosby Show*, bitch.’

Misschien doet de Salomé die zichzelf niet in de shit heeft gewerkt alle dingen die ik nu niet kan: wiet roken, een Engelse film zonder ondertiteling kijken, neuken, alleen naar het buitenland reizen met het vliegtuig, een cocktail maken met zo'n shaker, iets voor meer dan tweehonderd euro kopen in de Bijenkorf, in haar eentje een Ikeameubel in elkaar zetten. Allemaal zonder litteken op haar kin. Ongeschonden.

De vrouw komt terug.

'We gaan nu je urine testen,' zegt ze.

'Oké,' zeg ik. Ze geeft me de spullen die ik daarvoor nodig heb en leidt me dan naar het hoekje in de badkamer achter het lage muurtje, waar een chromen wc het zuiggeluid blijkt te produceren. Er hangt een stang naast de wc om je aan op te hijsen.

'Ga je gang,' zegt de vrouw, en ze draait zich met haar gezicht naar de deur.

Onderweg hiernaartoe dacht ik steeds aan die keer dat ik papa's horloge had gestolen. In de woonkamer van ons oude huis stond een lage kast en een van de lades van die kast was verboden terrein: daar bewaarde hij zijn horloges in en andere dingen waar Miriam en ik niet aan mochten komen. Als ik alleen aan het spelen was, pakte ik alle glimmende spullen die ik kon vinden en hing me er helemaal mee vol: mama's kettingen, ringen die ze van oma had geërfd, sjaals met glimmertjes, servetringen, goudkleurige lintjes, zelfs sleutelringen. Ik voelde me dan een soort koningin. Ik bond mijn badjas met de mouwen in een knoop als een cape om mijn nek en pakte de dweil uit de schoonmaakkast. Dan liep ik met de dweil in mijn hand langzaam door mijn slaapkamer of de gang. Eén keer, toen papa niet thuis was, pakte ik een horloge uit zijn la. Na het spelen vergat ik 'm terug te leggen omdat ik weer in een ander fantasiespelletje terecht was gekomen. Papa kwam er pas dagen later achter dat hij het horloge kwijt was. Bleek het echt zilver te zijn. Met een of andere boodschap van zijn dode moeder erin gegraveerd. Een trouwcadeau dat ze had opgestuurd vanuit Kameroen. Papa trouwde met mama in de dorpskerk zonder zijn familie. Ze hadden geen geld om naar Nederland af te reizen, maar oma stuurde toch dat horloge als huwelijkscadeau. Twee jaar later was ze dood. En ik had dat cadeau kwijtgemaakt, dat wist hij natuurlijk meteen. Hij schreeuwde dat ik een ekster was en niet aan tafel mocht eten tot ik het gevonden had. Ik zocht en zocht maar ik had geen

idee waar ik het had neergelegd. Miriam hielp niet, die schoot gewoon via de achterdeur weg en ging op het pleintje met de kinderen uit de buurt spelen. Mama kon me niet helpen, al had ze het gewild. Het duurde een heel weekend voor ik het ding tussen mijn matras en bedframe vond. Een heel weekend huilen, smeken, genegeerd worden, op mijn kamer eten, lades omkeren, deurmatten optillen, kasten van de muur trekken om erachter te kunnen kijken. Ik haatte mezelf zo erg dat toen ik het horloge vond, ik 'm niet eens zelf terug wilde geven. Ik gaf 'm aan mama en die gaf 'm aan papa en die legde 'm terug in de la.

Natuurlijk leerde ik hier niks van en stal ik niet veel later weer dat horloge om mee te spelen, maar toen werd ik gewoon lomp betrapt. Papa stond ineens in de deuropening van mijn kamer en ik liet de dwiel waarmee ik heen en weer wandelde vallen. Het horloge blonk aan mijn pols. Binnen twee stappen was papa bij me en hij sloeg me zo hard in mijn gezicht dat de klap echode. Mama kwam naar boven gerend, door het geluid, denk ik. Ik was op de grond gevallen en van schrik zeiden we alle drie niks. Papa stond met open mond naar me te kijken en mama met open mond naar papa. Ik moet daar nu aan denken omdat toen ze me de politieauto in duwden, hij precies hetzelfde naar me keek. Met open mond. Mama kwam me die keer met het horloge redden, verbrak de stilte door me tegen haar borst te duwen en te gillen dat papa gek was dat hij zijn kinderen durfde te slaan. Hij zei heel zachtjes sorry en dat vond ik zo zielig dat ik hem vooral wilde troosten. Het was toen nog een hele dag ongemakkelijk tussen ons.

Ik bedoel te zeggen dat ik onderweg hiernaartoe papa ook wilde troosten. Omdat hij zich overduidelijk zo schaamde, toen met de politieauto en daarna in de rechtbank bij mijn veroordeling en waarschijnlijk nu ook. Omdat we eigenlijk nauwelijks hebben gepraat over wat er is gebeurd. De dag dat het uit de hand liep, en daarna de dag dat ze me meenamen naar

het politiebureau, is een grote, fonkelende reden om je dood te schamen. En ik denk dat hij dat doet. Maar daar kan ik vanaf hier natuurlijk niks aan veranderen.

Als ik klaar ben geeft de vrouw me een geplastificeerd pasje aan een koord. Ik doe 'm om. Dan komt de man die mijn foto maakte en mijn naam niet kon uitspreken toen hij mijn gegevens checkte en samen leiden ze me de kamer uit, naar een gang. De gang gaat de bocht om. Of nee, het is alsof de hele gang een bocht is. We gaan rechtsaf en blijven maar rechtsaf gaan, langs deuren en deuren, over de zeilen vloer met zwarte strepen van schoenzolen, tot we bij een grote, metalen deur aankomen. De man sleept zijn pasje door een apparaat naast de deurklink en er klinkt een piep, daarna een klak. De deur leidt naar een klein, donker gangetje dat leidt naar weer een andere grote, zware deur. Nog eens dat pasje: piep, klak. Weer slaan we eeuwig rechtsaf. Ik hoor de deur achter ons dichtvallen als een poort van een kasteel die zo, baf, met de spijlen in de aarde ramt. Ze houden me niet vast, ze lopen gewoon achter me aan omdat ze weten dat ik toch niet kan vluchten.

'Hier,' zegt de vrouw. We stoppen bij een van de vele blauwe deuren in de gang. Op de deur staat FRITS VAN GESTEL. Ik ben duizelig. De andere Salomé eet nu misschien een ijsje met een miljonair in de friettent naast mijn school. Het is er eigenlijk te koud voor, maar ze doen het toch, fuck het.

De man klopt op de deur en de man die Frits van Gestel heet doet open en het blijkt niet zomaar een Frits van Gestel te zijn die opendoet, maar degene die zei dat hij altijd respect heeft gehad voor het 'primitieve leven hier in Afrika'. Groot respect, zei hij, toen op tv.

Ik word gek, denk ik. Ik was al gek geworden, gek en wild, maar nu ben ik echt aan het doordraaien. Iemand proest het uit en dat kan ik goed begrijpen, dat ze moeten lachen in een situatie als deze, want dit kan niet kloppen. Degene die lacht, lacht plots en onbeholpen. De man en de vrouw zetten een stap naar voren om mijn gezicht te kunnen zien en ik kijk van links naar rechts om mijn ongeloof met ze te delen.

‘Wat valt er te lachen?’ vraagt Frits van Gestel. Zijn stem is laag, een Bredaas accent. Hij laat zijn uitgestoken hand zakken.

‘Gaat het wel?’ vraagt de vrouw. Ik probeer mijn grijns te stoppen door een hand naar mijn mond te brengen en mijn mondhoeken terug naar beneden te duwen, maar mijn kaken willen niet. Ik krijg bijna weer een lachaanval, ik voel het in mijn buik, maar dat moet ik echt niet doen.

‘Sorry,’ zeg ik, en ik breng de andere hand ook naar mijn gezicht, om die lach met beide handen te bedekken, desnoods terug in mijn buik te duwen. ‘Ik ben denk ik een beetje nerveus.’

‘Ga eerst maar eens zitten,’ zegt Frits van Gestel, en hij doet een stap opzij, zodat ik zijn kantoor in kan lopen. ‘Dan gaan we naar je dossier kijken.’

Ik blijf staan.

‘Is dit serieus?’ vraag ik en ik kijk weer van de man naar de vrouw.

‘Ik vrees van wel,’ zegt de man.

Op mijn nieuwe kamer ruikt het naar gymzaal. Dat komt door het zeil. Het is hier leeg, op de tas met mijn spullen na. Die ligt op de grond bij het kleine bureau onder het raam. Een stoel staat met de leuning tegen het tafelblad gekanteld. Een ingebouwde, open kast links van dat raam. Het bed waar ik op zit heeft een nachtkastje met een nachtlamp en staat tegen de muur, het hoofdeinde aan de kant van die vage kutconstructie van een wc-unit die mijn vorige kamer ook al had: naast de deur is een wc die vastzit aan een wastafel met een laatje. Een soort blok chroom. Onder de wastafel, naast de la, zit een gat waar een wc-rol in hangt. Functioneel, heet dat. Twee opgevouwen handdoeken liggen op een plankje dat vastzit aan de muur. Boven dat plankje hangt een kleine spiegel. In voorarrest had ik tenminste een eigen douche.

Mijn raam kijkt uit op gras en hekken en ik kijk weer naar mijn tas die ze netjes in mijn kamer hebben gezet. Ik vind het raar. Alleen in hotels brengen ze je spullen naar je kamer en dit is toch echt geen hotel.

Ik loop naar mijn tas toe, doe 'm open. Mijn spullen zitten er redelijk netjes in. Ik schop de tas richting de open kast en ga op het bed zitten. Alle muren hier zijn wit. Als ik vanaf het bed voor me uit kijk, zie ik alleen maar een witte, lege muur. Op wat strepen en vieze vlekken na, wit. Aan de zijkanten van het raam hangen donkerblauwe gordijnen.

Ik moet hier wachten op de mannelijke en vrouwelijke bege-

leider, die me komen ophalen als de directeur, de mannelijke en vrouwelijke begeleider zelf en Frits klaar zijn om samen met mij te bespreken 'wat het is dat we hier gaan doen'. Dat zei Frits van Gestel, de man van tv, mijn gedragstherapeut, mijn mentor. De man met 'groot respect voor het primitieve leven hier in Afrika'. Ik sta weer op, loop naar het raam toe, reik over het bureau naar de gordijnen en trek ze dicht.